

Beleidsplan Erfgoedcel Kusterfgoed 2021-2026

Met de periode 2021-2026 start een tweede werkingsperiode voor Erfgoedcel Kusterfgoed. De stappen die in de vorige periode zijn gezet, worden verder bestendigd en verdiept. Het doel blijft om de cultureel-erfgoedwerking in de regio te ondersteunen en naar een hoger niveau te tillen door een combinatie van duurzame eigen projecten en een vraaggestuurde werking op maat van de betrokken actoren en gemeenschappen.

Hieronder vind je de doelstellingen die de erfgoedcel in de komende 6 jaar aanpakt. In de jaarlijkse actieplannen worden die concreter uitgewerkt.

Doelstellingen

1 Het regionale cultureel erfgoed is verder in kaart gebracht en de beschikbare informatie is toegankelijk.

1.1 De gemeentelijke collecties en het aanwezige (zw)erfgoed worden geregistreerd, gedigitaliseerd en digitaal ontsloten.

De gemeentebesturen, professionele instellingen, verenigingen en privépersonen binnen het werkingsgebied van Kusterfgoed beschikken vaak over een rijke erfgoedcollectie met foto's, affiches, prentbriefkaarten, erfgoedobjecten en meer. In navolging van de vorige beleidsperiode waarin de '[Beeldbank Kusterfgoed](#)' werd ontwikkeld en gelanceerd, zet Kusterfgoed verder in op het opsporen, digitaliseren, registreren en ontsluiten van dit erfgoed dat anders voor het grote publiek verborgen blijft. Binnen de beeldbankwerking worden twee belangrijke doelen vooropgesteld:

- Kusterfgoed wil de geregistreerde beelden zo veel mogelijk ter beschikking stellen voor hergebruik door het klaren van de rechten in overeenstemming met de [Visienota Vlaams Cultuurbeleid in het digitale tijdperk](#).
- De beeldbank is instrumenteel in de gehele werking van Kusterfgoed. De database en website zijn geen doel op zich maar een middel om onderzoek te stimuleren, expertise op te bouwen en door te geven m.b.t. collectiezorg en archivering, om nieuwe doelgroepen te bereiken en om een kwalitatieve publiekswerking te garanderen.

1.2 Kusterfgoed stimuleert en ondersteunt cultureel-erfgoedactoren- en - gemeenschappen om kustgebonden collecties in kaart te brengen en immaterieel erfgoed te borgen.

Het erfgoed van de kust bevindt zich niet enkel binnen het werkingsgebied van de erfgoedcel, maar is verspreid over het hele land en zelfs daarbuiten. De kust kent een grote toevloed van toeristen, tweedeverblijvers maar ook mensen die zich na hun pensioen definitief vestigen in hun favoriete vakantiebestemming. Alleen met de hulp van vele vrijwilligers en de aanwezige erfgoedgemeenschappen zelf, kunnen de roerende erfgoedcollecties, maar evenzeer de verhalen, tradities, gebruiken,... in kaart worden gebracht

Daarnaast staat ook het religieus erfgoed aan de kust onder druk door de sluiting van steeds meer kerken. Vanaf 2021 zet Kusterfgoed volop in op het systematisch opmaken van erfgoedinventarissen en het uitwerken, toepassen van een waarderingskader voor deze collecties. Ook worden de eerste stappen voor publieksontsluiting gezet en wordt er ook naar andere religieus-erfgoedgemeenschappen gekeken. Dit gebeurt binnen het reeds opgestarte [traject 'In kannen en kelken'](#).

2 Expertiseopbouw en kennisdeling zorgen voor een kwalitatieve cultureel-erfgoedwerking aan de kust.

2.1 De cultureel-erfgoedcel voorziet tools om erfgoedonderzoek en expertisedeling te stimuleren, te ondersteunen en beter bekend te maken.

Onderzoek is de basis voor inhoudelijke projecten, sensibilisering en ontsluiting. Bij professionele spelers en binnen de erfgoedcel is er echter weinig tijd voor eigen onderzoek. Door dit te faciliteren kunnen ook andere partijen bepaalde thema's uitdiepen of beroep doen op al aanwezige expertise. Via de ontwikkeling van laagdrempelige tools, vormingstrajecten en deskundige begeleiding wordt de basis gelegd voor kwalitatief erfgoedonderzoek aan de kust.

2.2 Kusterfgoed is het aanspreekpunt en tussenpersoon/bemiddelaar voor cultureel-erfgoedactoren en -gemeenschappen binnen het werkingsgebied.

Om de vinger aan de pols te houden en zo een cultureel-erfgoedbeleid op maat van de regionale noden te verzekeren, blijft Kusterfgoed inzetten op haar rol als laagdrempelig aanspreekpunt en tussenpersoon/bemiddelaar. De erfgoedcel neemt hierbij niet de rol op van inhoudelijk expert van het kusterfgoed, maar als kenner van het (boven)lokale cultureel-erfgoedveld en erfgoedwerking. Ze is een eerstelijnsaanspreekpunt, speelt in op de pijnpunten en verwijst door waar nodig.

3 De kwaliteit van de zorg voor het regionale cultureel erfgoed is verbeterd.

3.1 Collectiebeheerders worden ondersteund en begeleid bij het bewaren van en de zorg voor hun cultureel-erfgoedcollecties

De bouw van de Erfgoedfabriek, het erfgoeddepot in Brugge dat ook het werkingsgebied van Kusterfgoed bedient, is een kans en aanleiding om de zorg voor roerend erfgoedcollecties in de regio extra aandacht te geven. Aan de ene kant komt het depot tegemoet aan de nood aan opslagruimte, aan de andere kant brengt depotwerking ook (de nood aan) expertise op het vlak van collectiezorg met zich mee. Het overgrote deel van de roerend erfgoedcollecties aan de kust zullen niet in het erfgoeddepot terecht komen, maar worden ter plaatse bewaard. De erfgoedcel wil ondersteuning bieden bij het verbeteren van de bewaaromstandigheden van gemeentelijke en private roerend-erfgoedcollecties. Dit zal ze doen via een geïntegreerd ondersteuningsbeleid met advies op maat, ter beschikking stellen van materiaal via de uitleendienst, trajectbegeleiding op maat...

3.2 Kusterfgoed sensibiliseert, adviseert en begeleidt bij de duurzame opslag en archivering van digitale en analoge beeldcollecties of archief

Met de verdere uitbouw van de beeldbank, komen analoge en digitale beeldcollecties en archieven prominenter op de voorgrond. Kusterfgoed streeft een integrale aanpak na door zowel te begeleiden bij de

bewaring van analoge documenten, foto's en audiovisueel materiaal en daarnaast de problemen die de steeds veranderende digitale realiteit met zich mee brengen, samen en op maat van de erfgoedactoren het hoofd te bieden.

4 Via een integraal en transversaal cultureel-erfgoedbeleid betreft Kusterfgoed verschillende doelgroepen actief bij het aanwezige cultureel erfgoed.

4.1 Cultureel-erfgoedtrajecten op buurtniveau brengt cultureel erfgoed dichterbij de kustbewoners.

Erfgoed aan de kust is overal, maar momenteel slechts zichtbaar en toegankelijk voor een kleine groep geïnteresseerden. Door in te spelen op de ruimere trend waar het wijkniveau aan belang wint, wordt een tweeledig doel nagestreefd:

- Een nieuw doelpubliek wordt actief betrokken bij het erfgoed van de kust.
- Wijken kunnen fungeren als proeftuinen voor nieuwe samenwerkingen in het kader van cultureel-erfgoedprojecten

Hiervoor wil de erfgoedcel zowel bottom-up initiatieven ondersteunen als eigen acties opzetten met buurtbewoners.

4.2. Educatieve cultureel-erfgoedinitiatieven laten kinderen en jongeren het cultureel erfgoed aan de kust actief ontdekken en beleven.

Door een aanbod uit te werken op maat van en in samenspraak met jongeren, wil de erfgoedcel in de eerste plaats een jongere generatie laten proeven van het rijke cultureel erfgoed dat de kust te bieden heeft. Niet door klassieke educatieve pakketten of tentoonstellingen, maar door in dialoog te gaan met educatieve medewerkers en jongeren zelf over hoe dit thema kan worden vertaald naar hun leefwereld. Vanuit die ervaring willen we cultureel erfgoedactoren en -gemeenschappen ondersteunen om een jonger publiek te bereiken en actief te betrekken en zo de toekomst van het kust-erfgoed samen met hen te vrijwaren.

5 Het cultureel erfgoed aan de kust is zichtbaar en aantrekkelijk voor een breed publiek.

5.1 Kusterfgoed ontwikkelt samen met de partnergemeenten en cultureel-erfgoedactoren thematische erfgoedprojecten om via verschillende methodieken het kustgebonden (immaterieel) erfgoed in de kijker te zetten en actief door te geven aan toekomstige generaties.

Kusterfgoed engageert zich de komende 6 jaar opnieuw om op een thematische manier een breed publiek te sensibiliseren over het rijke erfgoedverleden aan de kust. Afhankelijk van het gekozen thema & de gekozen methodiek en output worden steeds nieuwe doelgroepen bereikt. Experiment staat centraal in deze werkinglijn (bv. rond augmented of virtual reality). De cultureel-erfgoedactoren en -gemeenschappen worden nauw betrokken bij de projecten en gestimuleerd om via het format van samenwerkingsprojecten ook op een vernieuwende manier aan de slag te gaan.

5.2 Via een creatieve en hedendaagse communicatie krijgt het cultureel erfgoed aan de kust een grotere bekendheid.

Door de unieke situatie van de kust als toeristische regio met een veelheid aan vrijetijdsbesteding, neemt communicatie een belangrijke plaats in de werking van de erfgoedcel in. Gewapend met een frisse vormgeving en communicatiestijl, gaat Kusterfgoed de uitdaging aan om het cultureel erfgoed, de erfgoedinitiatieven en evenementen aan de kust in nauwe samenwerking met gemeentelijke diensten en andere communicatiepartners op de agenda te zetten.

6 Er groeit een sterk netwerk rond cultureel erfgoed aan de kust dat aandacht heeft voor bovenlokale en Vlaamse partners en ontwikkelingen.

6.1 Er is actieve afstemming met de ruimere regio, bovenlokale en Vlaamse partners m.b.t. cultureel-erfgoedinitiatieven.

Kusterfgoed houdt een open blik naar andere kustgemeenten, de ruimere regio, andere erfgoedcellen en andere beleidsdomeinen voor projectmatige en structurele samenwerking. Hiervoor wordt er regelmatig aan afstemmingsmomenten deelgenomen of neemt de erfgoedcel zelf initiatief. Er wordt met de partnergemeenten binnen de projectvereniging ook onderzocht op welke domeinen er nog intergemeentelijk kan worden afgestemd of samengewerkt.

6.2 De aanwezige cultureel-erfgoedactoren en -gemeenschappen kennen elkaars initiatieven en voelen zich verbonden.

Door ontmoetings- en uitwisselingsmomenten te voorzien voor cultureel erfgoedactoren, -gemeenschappen en liefhebbers, versterkt Kusterfgoed het cultureel erfgoednetwerk aan de kust. Informele ontmoetingen, intervisiemomenten en thematische overleggen zorgen voor informatiedoorstroming, expertise-uitwisseling en samenwerking en zijn onontbeerlijk voor een kwalitatieve regionale cultureel-erfgoedwerking.

6.3 De vrijwilligers van de cultureel-erfgoedcel zijn een hechte groep en treden op als ambassadeurs voor de zorg en ontsluiting van cultureel erfgoed aan de kust.

De vrijwilligerswerking groeide in de eerste beleidsperiode organisch, maar vraagt nu door de groeiende omvang een duidelijke omkadering en beleid. Kusterfgoed zet bewust in op een sterke en uitgebreide vrijwilligerswerking waarbinnen vrijwilligers veel verantwoordelijkheid, inspraak en groeirimte krijgen. Het groepsgevoel staat hierbij centraal.